

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÓWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., féltre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyílt-tér sora: 1 korona.

A községi gazdálkodás hibái.

A községnek, mint községi alakulatnak modernebb irányban való haladása, kultúrája és a közjólét felé fejlődése, ma nagyrészt a község gazdasági erejétől függ. A legnagyobb jóakarát, lelkesedését, buzgóságát a község fejlesztését illetőleg utópisztikus óhajítás marad a vagyoni erőnek hiányában.

Sajnos, a községek nagy részének elmaradottsága arról tanuskodik, hogy a község vagyoni erejének gyarapítása évtizedeken át nem sikerült, mert nem sikerülhetett.

Ennek fontos és számos oka van.

Mindenekelőtt a 1886. évi községi törvény bizonyult újabb időben legnagyobb kerékkötőjéül a községi vagyonosodásnak. Ha itt-ott a községek jegyzői által felébresztett gazdálkodási energia nemesebb intenciókra, szélesebb alapú gazdasági tevékenységre ösztönzött, éppen a községi törvény háromévtizedes szakaszai szolgáltatták a nehézkes béklyókat. Ennek az eredménye aztán az, hogy ma a községek nemcsak, hogy a magánember üzleti tevékenységével nem vetekedhetnek, de még a sok tagot számláló társaságok mozgékonyaságával sem bírnak.

Pedig a községi leltárnak évenkénti értékelése fontos hitel-tényező. A mai gyors iramu gazdasági folyamatban

nem közömbös a községre nézve, hogy vajjon hitelképessége csökkent-e vagy növekedett? Sőt a hitelképességnek a leltárból folyó gondatlan elhanyagolása nem ritkán pénzben kifejezhető anyagi károsodást jelent a községre.

A mostani nehéz viszonyokat közvetlenül megelőző kedvezőbb időben történt ugyanis, hogy egy különben elég jómódu község halaszthatatlan építkezésének és más beruházásoknak költségeire kölcsönhöz folyamodott. Az egyik pénzintézet hajlandó is volt a kölcsönt záloglevelekben nyújtani megfelelő biztosíték (leltár, pótdólekkötés stb.) mellett. Mielőtt azonban a bank kölcsönajánlatának határideje lejárt volna, a bank a leltári vagyont érték szerint nem fogadhatta el megfelelő biztosítéknak. Nem volt más, mit tenni, mint a község vagyont valódi állagában és értékében hiteltérdelemelően leltározni. Igen ám! De most már kiesett a bank a kölcsönajánlatnak obligójából s a pénzügyviszonyok hirtelen rosszabbodása folytán a bank kénytelen volt a kölcsönt így is elfogadni. Itt a leltározás érték és állag szerinti foganatosításának elmulasztása súlyos néhány ezer korona károsodást jelentett a községre.

A községi földek 1—3—6, ritka esetben 10 évi időtartamra adatnak bérbe. Különösen az 1—3, de igen sokszor a 6 éves bérletnél olyan gazdálkodás érvényesül, mely a föld termő

erejét kiszipolyozza. Az 1 vagy 3 éves bérlő nem fog annyi táplálékot és munkát a föld termő erejének fokozódására fordítani, hogy a legnagyobb hozadék-képesség a rövid tartamu bérlet idejének lejártá után fog következni. Hasonló felfogással műveli a bérbevett földet a 6 éves bérlő is az utolsó esztendőben.

Ennek eredménye aztán az, hogy a föld termő ereje kiszipolyoztatván — csökken és ennek következtében csökkeni fog a következő bérbeadásnál a bérleti összeg. Vagy, ha nem csökken, marad a régi bérleti összeg még olyan időkben is, mikor a gazdasági termelés produktumai magas árfolyammal bírnak.

Mi hát ennek az orvossága?

Az, hogy az ugynevezett rablógazdálkodásra alapított 1—3 éves bérleteket meg kell szüntetni teljesen és hosszabb tartalmu bérletekre áttérni. De ezeknél annak szerződés szerű biztosításával és megfelelő ellenőrzésével, hogy a bérlő a bérletnek utolsó éveiben is azt a táplálékot és munkát köteles a földnek adni, melyet kezdő éveiben.

Igy aztán a községi ingatlanok haszonbéréi növekednének olyan arányban, amely arányban a piaci forgalom a gazdasági termékeket értékeli. Ma pedig ott tartunk, hogy a községi ingatlanok, mint legsoványabb földek

A muzsikus meg a púpja. (Baumbach).

Jókedvű a púpos zenész
Mint haza igyekszik,
Lakodalmas társaságnak
Játszott öreg estig.
Meg sem áll, csak poroszkál
Limbus ingoványban,
Sötét már a sűrű fenyves
Bár szép holdvilág van.

Ezüstfényben tündökölve
Süt a hold a tájra,
Im, hét asszony a körtáncot
Vadul ropva járja;
Könnyen lejtnek, talpuk alatt
A fűszál sem görbül,
Ezüst fátyol libeg-lobog
Karesú termetökrül.

A lakziban volt elég bor,
A fejibe hágott,
Onnan vette a muzsikus
A nagy bátorságot,
Nem tartott egy pillantásig,
Vonóját kirántja,
S legszebb dala hallatszik az
Erdei irányba.

Ölelkeznek az asszonyok
Rokolyájuk lebben,
Forgolódnak mind vadabban,

Ropnak mind frissebben —
A hegedűs sem nyugodott
Fáradhatlan játszott
Míg a mennyen hajnalpirnak
Első fénye látszott.

Megszólal az egyik némbér
S mosolyg a zenészre:
„Magamfajta vad asszonynak
Nincsen, kincse, pénze;
Azért mégis boldogíthat
Az átértett hála; —“
Végzi a szót és rácsapott
A görbe púpjára.

Tündérmóket eltüntet
A kelő napsugár
S a zenész áll mint a fenyő
Oly karesú, oly sudár.
S púpja nélkül épen, vigan
Lépked a faluba
Ifja, véne bámulgatja
S nem vész rájt a csuda.

A sok lányzó, szőke, barna
Szinte fut elejbe,
Bámulja a csinos legényt
Szemét rájt felejtve.
Ha téged szép olvasónóm
Útjában találna,
Úgy járhatnál, mint a többi, —
Bomulnál utána.

Fordította: Vázsonyi Izidor.

A csavargó.

Irta: F. Kurz-Elsheim.

Frigyes nagyon félénken csöngetett be a szép nyaraló kapuján, amely fölött aranyozott betűkkel a „Margit“ név volt kiírva. Előbb vagy öt percig bujkálva járta körül a vaskerítést. De megkelllett kezdeni a koldulást, mert reggel öt óra óta nem evett. Már esteledett és még tíz fillérje sem volt, hogy ebben a rossz időben éjszakára fedél alá kerülhessen.

Eddig valahogy elvergődött, ha rosszul is fizették a munkáját. Amíg jó idő volt, nem bánta, ha a szabadban töltötte is az éjjelket, noha a ruhája ezáltal erősen kopottas lett. Így legalább mindig megtakaríthatott valamit, amellyel tavasszal utnak indult hazulról. Tegnap azonban utolsó fillére elment kenyérré és a reménye, mely szerint ma valahoi asztalosmunkát talál, nem teljesült, tehát koldulni kell.

Csak ne lenne oly irtózatosan nehéz!

Amikor felcsendült a villamoscsengő éles berregése, nagyon megijedt. Legszívesebben megugrott volna. De nem lehet, a kezei ököibe szorultak, nem volt más menekvés.

Piros, pozsgás cselédeány nyitott ajtót.

— Szegény vándorlegény kér támogatást — rebegte lesütött szemmel és fejébe szállt a vér. E pillanatban megszólalt a leány friss hangja.

(gondozatlanok, táplálatlanok) a legkisebb bérösszeget jövedelmeznek.

Nem is szólva a községi gondoskodás mellékvágányairól, kisebb jelentőségű metelyeiről, elérkezettnek látszik az idő és a tér a községi gazdálkodás reorganizációjára, a községek nagyobb gazdasági szabadságára.

K. I. dr.

Dr. Darányi Ignác látogatása választókerületében.

Valahányszor dr. Darányi Ignác, kerületünk országgyűlési képviselője, látogatást tesz választópolgárai körében, mindannyiszor az általános szeretet, tisztelet fogadja. Ezt tapasztalhattuk a múlt héten történt látogatása alkalmával is, amidőn a kies Balatonpart zalai községeinek lakosai minden állomáson lelkes Isten hozottal fogadták, tanúságot tevén arról a változhatatlan tiszteletéről, bizalomról és szeretetről, amelyet iránta állandóan táplálnak.

A látogatás lefolyásáról az alábbiakban referálunk:

Önagyméltósága szeptember 27-én, szombaton, érkezett kerületébe. Adony-szabolcsnál Forster Elek pártelnök fogadta, innen Alsóörs állomásig vonaton utazott, honnan kocsin Felsőörsre hajtatott, hol Vurglich Ágoston prépost vendége volt. Este volt már és a kis falu kivilágítást rendezett szívesen látott magas vendégének. Vasárnap reggel 8 órakor indult el Darányi és kísérete Balatonfüredre, kikéhez a közbeeső községekből a polgárok nagy száma csatlakozott. Balatonfüredről Arács határáig banderium ment elébe. Így vonult be a fellobogózt községbe, ahol a községháza előtt a több ezer emberből álló lakosság lelkes éljenzéssel fogadta. Itt tartotta meg beszámolóját, amelyet a helyeslés több közbeszólása szakított

meg. Utána Bedegi Gábor községbíró tolmácsolta a választók változhatlan szeretetét és ragaszkodását Darányi Ignác személye iránt.

Ezután a tihanyi apátság diszhintóján Savanyuvíz fürdőre ment, ahol megtekintette az új építkezéseket, dr. Mangold Henrik és Kisfaludy Sándor szobrai, majd látogatást tett Vaszary Kolos ny. hercegprimásnál és Lingl Valérián szentszéki ülnöknél. Délben egy órakor diszebéd volt a község-házán, amelyen több lelkes szónoklatban éltették Darányit. Bedegi Gábor indítványára pedig táviratban üdvözölték Andrássy Gyula grófot, az alkotmány-párt vezérét. Délután fél négy órakor a választópolgárok nagy száma kísérette az állomásra, ahol lelkes bucsut mondtak a szeretett képviselőnek.

A balatoni vasuton utazott Darányi Nemesgulács állomásig, ahonnan kocsin ment Gyulakeszibe, hol Forster Elek pártelnök vendégszerető házában szállt meg. A vasut minden állomásán lobogó alatt fogadta a lakosság lelkes éljenzéssel.

Másnap, szeptember 29-én délelőtt 11 órakor a vidéki választópolgároktól kísérvé érkezett Tapolczára és a városházánál szállt le, ahol Glazer Sándor fogadta, innen a tanácsterembe ment, ahol dacára a szorgos szüreti munkának és az aznap Gyulakesziben volt országos vásárnak, a nagyszámú egybegyűlt polgárok lelkes éljenzése fogadták, kiknek nevében Győri János községbíró üdvözölte, örömeinek adván kifejezést, hogy őt ismét körünkben láthatjuk, megköszönve egyúttal Önagyméltóságának az épülő tapolczai kórház javára juttatott adományát, mire Darányi megköszönve a szíves fogadtatást, jelzi, hogy látogatásának célját és beszámolóját a társasbéd alkalmával fogja kifejteni. Utána a jelen voltak mindegyikével szívélyesen beszélgetett, érdeklődve a város és a vidék ügyei iránt.

Délben egy órakor a Pannonia-szál-

loda nagytermében társasbéd volt, amelyen a helybeli választópolgárokon kívül sokan voltak a vidékről is.

Az első szónok Ley József prépost-plébános volt, ki magas szárnyalású klasszikus szép beszéddel üdvözölte Darányit, mire Önagyméltósága emelkedett szólásra, mindenekelőtt megköszönte Ley József prépostnak a szívélyes üdvözlő szavakat, azután pedig beszámolóját tartotta meg; az ő szokott finom, bölcs és lebilincselő módján beszélgetett az alkotmány-pártról, megemlékezett azokról az okokról, melyek őt az Országos Alkotmány-pártba való belépésre és Andrássy Gyula zászlójához való csatlakozásra készítették, bejelenti belépését és kifejti annak programját.

Nem lévén politikai lap, csupán a beszéd kivonatos regisztrálására szoritkozhatunk.

Darányi beszámolójában foglalkozott a városok s faluk gazdasági helyzetével. Az ipart és mezőgazdaságot, ugymond, egyaránt védelemben kell részesíteni. Az alig tető alá hozott kiegyezést nem szabad megbolygatni. A legtöbb kedvezmény elvétel fogva a balkáni államoknak nem nyújthatunk olyan kedvezményeket, melyeket a versenyző államok szintén igénybe nem vehetnek és ez azt jelentené, hogy a saját mezőgazdasági termelésünket érzékenyen sújtanók, a vámvedelmi státusquót megbontanók anélkül, hogy ipari teret komoly eredményeket érhetnének el. Már pedig a külpolitikai efemer sikerért feláldozni beltermelésünket és csődöt mondott borra való-politikára visszatérni a legvégtetesebb dolog volna. Jellemzte a súlyos pénz- és hitelviszonyokat, melyen a kormány nem segített, pedig a Központi Hitelszövetkezet segítségével a kisiparosokat és kisgazdákat olcsó hitelforrásokhoz lehetne juttatni. Rátért ezután a választó-reformra s a kormány alkotmányértéseire. A megyei bizalom-nyilvánításoknak nincs jelentőségük, mert a régi megyét minden érdeme dacára, siralomházba tették. Vajon kik elégedettek most az országban. Talán a gazdák, az iparosok, a kereskedők vagy az értelmiséghez tartozók. Azzal vigasztalja magát a munkapárt, hogy az alkotmány-párton kevesen vannak. Nem szölok arról, ugymond, hogy mily értékes és

— Jezusom, hiszen ez a Langsbach Frici. Honnan kerültél erre? És hogyan nézel te ki! Mint valami utonálló!

Két kérdő szembe tekintett és felismerte a leányban gyermekkori játszópajtását. A viszontlátás örömet azonban megkeserítette a szegény, hogy épen egy ismerőse tudta meg elsőnek, milyen rosszra fordult a sorsa és hogy neki, a fiatal, erős legénynek idegen ajtók előtt alamizsnáért kell könyörögnie.

A leány nem engedte, hogy befejezze a gondolatait.

— Nem volt szerencséd a vándoruton, te szegényke — mondta jóságosan. Ez könnyen megessék. Csak gyere be a konyhába. Nincsen itthon az uraság, majd találkozok reszedre egy-két falat.

A konyhában jó meleg volt. Mennyit táltal elebe a leány! Ilyen jókat már régóta nem evett. Szemközt ültek egymással és elbeszélgettek az életük folyásáról. A leány már két évvel ezelőtt került el hazulról és így sokat mondhatott el neki a legény, aki csak néhány hónapja jött el onnan. A csengő újra bergett.

— Az uraság lesz — mondta a leány. — Csak maradj itt nyugodtan, azok nem jönnek ide. Majd később, ha a lakásban lesznek, kiengedlek. És ezt — fogjad egyelőre. Nem sok, de jó szívvvel adom. Majd ha újra lesz munkád és kereseted, akkor visszaküldöd,

nehogy azt mondhasd, hogy ajándékot fogadtál el tőlem.

Egy tallert nyomott a kezébe és kiment ajtót nyitni. Jól sejtette. Blauvitzék egy kis utazásról érkeztek haza. A leány lesegítette a felsőkabátokat és azután az urnő szobájába ment.

Negyedóra mulva a háziszolga elhozta a podgyaszt. Akkor már nagy izgalomban voltak az urak. Eppen akkor vette észre Blauvitz ur, hogy hiányzik a pénztárcája. Három százmárkás bankó, négy arany és aprópénz volt benne. Biztosan tudta, hogy a kapu előtt még nála volt. Hiszen abból fizette a bérkocsi kocsisát, aki hazavitte őket a vasutól. Talán az őszi felöltő zsebében van. Ott sincs. Akkor csak künn vesztette el. Blauvitz ur is kereste a többiekkel együtt. Nem lehetett megtalálni a pénztárcát. Csak nem lopta el valaki...

Tolvaj lopódzott volna a házba?! Talány volt az egész dolog, megfajthetetlen talány.

Abban a pillanatban, amikor a háziszolga kijött a folyosóra, lépett ki Frigyes is a konyhából és inkább elcsodálkozott, mintsem megijedt, amikor egy erős ököl ránehezedett a vállára és egy dörgő hang ráordított:

— Ahá, még itt jár a gazfickó! Ugy is néz ki, mind aki elcsenhetette a pénzt. No fiacskám, elő azzal a pénztárcával és aztán a rendőrségre. Ilyen gazfickónak alaposan be kell füttyülni!

Frigyes azt se tudta, mit akarnak tőle. Hogy ő pénzt lopott? Csaknem elpityeredett ennek hallatára.

De a háziszolga durván megrázta.

— Allons, öregem. Csak ne izélj, ezzel nem imponálsz nekünk. Kicsoda vihette el a pénztárcát, ha nem te? Ott láttad a felöltőt az előszoba folyosón és kaptál a jó alkalmon. Kár, hogy rajtakaptalak, ugy-e? — mondta gunyos nevetéssel.

— Én nem loptam, — védekezett Frigyes. — Azt a három márkát, amely nálam van, attól a kisasszonytól kaptam, aki a konyhában van.

— Hahaha, kisasszony! Nagyszerű, de majd kiderül. Hát lesz, vagy nem lesz?!

A lármára kijött Blauvitz ur is.

— Megvan a tolvaj, gazember, nagyságos ur, — mondta a szolga és előretolta a remegő Frigyes. Tagadja ugyan, hogy ő lopta el a pénzt, de majd kitudódik, természetesen megmotozzuk!

És Frigyesnek túrnie kellett, hogy minden zsebet átmotozzák. A pénztárca nem került elő. Ezért végül engedték, hogy elmenjen, miután még elmondotta, hogyan került a házba és szavainak valóságát a cselédleány is igazolta.

Mély lélegzetet vett, mikor az őszi szél lehütötte forró homlokát és mint egy alvajárá ment végig a kerten, ki a kapun. Lopással vádolták őt, aki életében még egy gombostűt

hazafias új elemekkel gyarapodott pártunk; nem szölok arról, hogy az ellenzéki pártok mily hatályos szövetségben kívánunk velünk eljárni. Nem szölok arról sem, hogy pártkeretünkön kívül hányan tartanak szívben és lelkben velünk. De Andrassy pártalakításának hatalmas jelentősége abban van, hogy van a parlamentben a 67-es közjogi alapon egy új párt, mely nemcsak az alkotmányt minden csorbától megóvni, hanem a 67-es közjogi alapot is eredeti szellemében fentartani szándékozik. Amiért ellenfeleink aggódnak, annak az a magyarázata, hogy gróf Andrassy Gyula megtalálta a maga helyén és a maga idejében azt az igaz szót, amit milliók eddig is éreztek és ezért, ha valaki, úgy gróf Andrassy Gyula mondhatja ma magáról: „Longus post me ordo idem petentium.” Hosszu azoknak sorozata, kik ugyanazt követelik. Zsandárral és fegyverrel, csendet és rendet igen rövid időre lehet teremteni. De ez a csend temetői csend lesz. Ez nem életet és nem fejlődést, hanem enyészetet és pusztulást jelent. Az ily helyzet a XX. században nem állhat fenn egyszerűen azért, mert az tart-hatatlan és lehetetlen. Azon reményvel és meggyőződéssel zárom szavaimat, hogy ha mindenki megteszi kötelességet: jobb napok derülnek a hazára!

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után báró Putheáni Géza az új párt vezérére mondott felköszöntőt és indítványára üdvözlük Andrassyt és bejelentik az Országos Alkotmány-pártba történt belépést. Végül Magyary Miklós zalai ev. esperes a választókerület nevében üdvözölte Darányit, ugyancsak Darányit üdvözölte még Nedeczky Jenő földbirtokos is. Ebéd után megtekintette a kórházépítést. Látogatást tett Ley József prépost-plébánosnál, Fischer Gyula izr. hitközségi elnöknel, Glazer Sándornál, Karácsony Kálmán főszolgabirónál és Takács Jenő kir. közjegyzőnél. A délután öt és fél órakor induló vonattal visszautazott Budapestre.

A Pannonia-szállodában volt társasébeden 82-en vettek részt, kik dicsérettel emlékeztek Oblatt vendéglős izletes ételeiről és jó boráról.

sem tulajdonított el mástól. Igaz, a külseje csöppet sem volt bizalmat keltő. Es noha szabadon bocsátották, mégis azt képelték róla, hogy gazember... Nem figyelt az utra, megbotlott és elvágódott, egyenesen bele az esőscsatornába. Es ott, közvetlen mellette megpillantotta a pénztárcát. Mégis itt ejthette el Blauvitz ur és bizonyára menésközben félrelökte a lábával. A csatornába nem kereshette senki.

Megnézte a pénztárca tartalmát. Négyszáz márka volt benne. Neki ez most vagyont jelentett. De hiszen nem az övé. Megerdemelnék, hogy elvigye pénzüket. Miért bántak vele olyan rosszul, amikor meg sem érdemelte tőlük, szidták, elmondták csavargónak, gazembernek!... De nem, ne ítéljek őt meg a ruhája után, lássák, hogy becsületes fiu, bármilyen égető szüksége volna most a pénzre, visszaviszi. Egy fillért sem vesz el belőle. De azt megkívánja, hogy bocsánatot kérjenek tőle. Es büszkén fölemelt fővel ment vissza és becsöngetett újra a Margit nyaraló kapuján.

A háziszolga nyitott kaput.

Nevetve hallgatta végig a megtalálás kalandját, atvette a pénztárcát és csak ennyit mondott:

— Jól van, no. Ezt szépen kispekuláltad, barátocskám. De mi nem kutatunk tovább, elhiszük neked a mesét. Rendben van, majd elmondom az uraságnak....

Községi gyűlés.

Tapolca nagyközség képviselőtestülete, a múlt vasárnap, szeptember hó 28-án tartott gyűlésen elutasítja Borsos József, Varga József és leánya tapolczai illetőségét.

Bemutatja és felolvassa főjegyző a jóváhagyott községi határozatokat, nevezetesen a hivatalos órák megváltoztatása, Kovács Mihály féle ingatlan átírása, a hordójelzőhivatal segélyezése és a villanytelep átvétele és kibővítése ügyében kelt határozatokat, egyben jelenti, hogy a villanytelep ügyében kelt határozat ellen Takács István és társai kellő időben felebbeszét adtak be. A határozatokat a képviselőtestület tudomásul veszi, a felebbeszét pedig a vonatkozó iratokkal betérjeszti.

A kórházépítés ügyében vállalkozóval kötött szerződést felolvasás után jóváhagyólag elfogadja.

Elhatározza, hogy dr. Darányi Ignác kerületünk képviselőjét f. hó 29-én a szokásos figyelmes fogadtatásban részesíti, egyben felhasználja az alkalmat a kórház javára juttatott adomány megköszönésére.

Rokob Kálmán a községközi vendéglő bérlőjének kérelmére elhatározza, hogy a kért és saját költségén eszközendő átalakításokról tervrajzot és költségvetést adjon be, a faszint lebontatja.

Megbizzza Vassermann Samú mérnököt a kövezetvámszedési jog elnyeréséhez szükséges térkép készítésével, 1200 koronáért.

Elhatározza, hogy a kőfejtő bérlőjétől, míg az ügy teljes befejezést nyer, a bérletet per útján is behajtja. A kántortanítói lakásnál járda készítését elhatározza és a költségeket kiutalja.

Az iparkamara közgyűlése.

A soproni kereskedelmi és iparkamara a nyári szünet után kedden tartotta meg első közgyűlését, amelyen a beltárgyakon kívül kismartoni, csornai, szombathelyi, körmendi, zalaegerszegi, nagykanizsai és kőszthelyi kültagok jelentek meg szép számmal.

Ullein József kamarai elnök a közgyűlés megnyitása után a részvét meleg szavaival emlékezett meg újnapi Elek Lipót nagykanizsai kültag elhunytáról. A közgyűlés az elhunytak nevét jegyzőkönyvben is megörökíti.

A megüresedett kültagi helyre sorrend szerint következő póttagként Blau Lajos nagykanizsai cognagyáros hivatott be, aki ezen a közgyűlésen már meg is jelent. Az elnök szíves szavakkal üdvözölte az új tagot.

A napirend tárgyai sorában első helyen állt a hazai ipar fejlesztéséről szóló törvény ügye. E törvény hatálya 1915. végén lejár; megújítására szükség van, mert iparunk fejlesztésének egyetlen hatékony eszköze. A kereskedelmi miniszter tehát arra hívja föl a kamarát, hogy a törvény hatása tekintetében szerzett tapasztalatokat, valamint az új törvény tekintetében fenforgó kívánalmakat gyűjtse össze, hogy a törvény újra szövegezése alkalmával mindazok tekintetbe vehetők legyenek.

A kamara a szükséges intézkedésekkel az elnökséget bizta meg.

Az üzleti záróról szóló törvény rendelkezéseinek a vidékre törvényhatósági és r. t.

városi szabályrendeletek alakjában való kiterjesztését a kereskedelmi miniszter kívánatosnak tartja és ezért fölkeri a kamarát, hogy ily irányban maga is működjen közre.

A kamara már érintkezésbe is lépett kerületi törvényhatóságaival és rendezett tanácsú városaival és a beérkező válaszokból örömmel állapította meg, hogy a kereskedelmi alkalmazottakra és a kereskedelmi és ipari munkaadókra egyformán fontos ügygel mindenütt komolyan foglalkoznak és így a kamarának előreláthatólag már a közel jövőben alkalma fog nyílani az üzleti zárórát megállapító szabályrendeletek véleményezésére.

A kereskedelmi miniszter a bosnyák és hercegovinai iparosok és kereskedők magyar földön való kiképzését lehetővé kívánja tenni. E törekvésit igen megkönnyitene, ha a kamarák ösztöndíjak adományozásával mozdítanák elő a kitűzött cél elérését. A miniszter ily irányú fölhevására a kamara készen nyilatkozott egy ipari és egy kereskedelmi ösztöndíjnak bosnyák, illetve hercegovinai ifju számára való rendszeresítését, amennyiben ez ifjak a soproni, szombathelyi, nagykanizsai, vagy zalaegerszegi felső kereskedelmi, illetve a szervezés alá kerülő soproni ipari szakiskolában, vagy pedig a kerület valamelyik kereskedő, vagy ipari cégénél nyernek majd kiképzést.

A vízvezeték-szerelőipar képesítéshez kötésének kérdése terjedős vitára adott alkalmat. Az iparszakosztály a képesítés mellett tett javaslatot, ezzel szemben Seemann Antal szombathelyi kültag a képesítés ellen foglalt állást. A vita a szakosztály javaslatának elfogadásával végződött.

Soproni szab. kir. város hirdetés-ügyi szabályrendeletet alkotott, mely a városnak a hirdetmények kifüggesztésére és terjesztésére kizárólagos jogot biztosít. A kereskedelmi miniszter az e szabályrendeletbe foglalt díj-szabása vonatkozólag véleményt kér a kamarától. A kamara a város díj-szabását tulajdonos drágának találta és ezért mérséklését föltétlenül szükségesnek véli.

Zala vármegye kéményseprő ipari szabályrendeletének módosításával az alsólendvai kéményseprő-kerületet kettéosztotta, a tapolczai járás két kerületéből pedig hármat alakított. A kereskedelmi miniszter fölhevására következtében a kamara az így módosított szabályrendelet tárgyalás alá vonta és arra a meggyőződésre jutott, hogy a kerületek szaporítása nincs kellően megokolva. A tervezett intézkedés alapja ugyanis kéményszámlálás és ennek eredményéhez mért jövedelem-számlálás volt, de ezeket a műveleteket a közigazgatási hatóságok egyoldalúan és nem szakszerűen végezték, minélfogva elfogadható alapot sem nyerne a kerületek helyes megosztására. A kamara szükségesnek véli, hogy a szabályrendelet jóváhagyása előtt az érdekeltektől kéményseprőmesterek bevonásával új kéményszámlálás hajtassék végre s ugyanily eljárással állapíttassék meg a megosztásra kiszemelt kerületek bruttó-jövedelme, üzemi-költsége s a kettő egybevetelével tisztajövedelme. Mindezek az adatok a megosztott kerületekre nézve is végrehajtandók, mert a kerület-megosztás tekintetében való intézkedéshez nemcsak a meglévő, hanem a jövőbeli kerületek jövedelmezőségi mérvének ismerete is szükséges.

Sopron vármegye szabályrendelete értelmében vasárnapon és ünnepnapon a fő istentiszteletek ideje alatt a korcsmák zárva tartandók. A vármegyében lévő korcsmárosok ezt az intézkedést üzleteikre rözve igen hátrányosnak találták és ezért a szabályrendelet megváltoztatása érdekében a kamara közbenjárásáért folyamodtak.

A korcsmárosok panasolta hátrányok nemcsak abban állnak, hogy üzleti forgalmukat a szabályrendelet megszorítja, hanem es főképp a szabályrendelet végrehajtása ellenőrzési módjában. Az ellenőrzés pl. a csendőrségnek is feladata, már pedig fölötté zaklató jellege van annak, midőn a csendőrség tart a korcsmában revíziót. Sopron vármegye határmenti fekvésénél fogva sürü üzleti összeköttetésben áll Ausztriával, honnan igen sokan vasárnap és ünnepnapokon jönnek át magyarországi ügyfeleik látogatására. A találkozás az erre

(gondozatlanok, táplálatlanok) a legkisebb bérösszeget jövedelmezik.

Nem is szólva a községi gondoskodás mellékvágányairól, kisebb jelentőségű metélyeiről, elérkezettnek látszik az idő és a tér a községi gazdálkodás reorganizációjára, a községek nagyobb gazdasági szabadságára.

K. I. dr.

Dr. Darányi Ignác látogatása választókerületében.

Valahányszor dr. Darányi Ignác, kerületünk országgyűlési képviselője, látogatást tesz választópolgárai körében, mindannyiszor az általános szeretet, tisztelet fogadja. Ezt tapasztalhattuk a múlt héten történt látogatása alkalmával is, amidőn a kies Balatonpart zalai községeinek lakosai minden állomáson lelkes Isten hozottal fogadták, tanuságot tevén arról a változhatatlan tiszteletről, bizalomról és szeretetről, amelyet iránta állandóan táplálnak.

A látogatás lefolyásáról az alábbiakban referálunk:

Önagyméltósága szeptember 27-én, szombaton, érkezett kerületébe. Adony-szabolesnál Forster Elek pártelnök fogadta, innen Alsóörs állomásig vonaton utazott, honnan kocsin Felsőörsre hajtatott, hol Vurglich Ágoston prépost vendége volt. Este volt már és a kis falu kivilágítást rendezett szívesen látott magas vendégének. Vasárnap reggel 8 órakor indult el Darányi és kísérete Balatonfüredre, kikhez a közbeeső községekből a polgárok nagy száma csatlakozott. Balatonfüredről Arács határáig banderium ment elébe. Így vonult be a fellobogózt községbe, ahol a községháza előtt a több ezer emberből álló lakosság lelkes éljenzéssel fogadta. Itt tartotta meg beszámolóját, amelyet a helyeslés több közbeszólása szakított

meg. Utána Bedegi Gábor községbíró tolmácsolta a választók változhatlan szeretetét és ragaszkodását Darányi Ignác személye iránt.

Ezután a tihanyi apátság diszhintóján Savanyuvíz fürdőre ment, ahol megtekintette az új építkezéseket, dr. Mangold Henrik és Kisfaludy Sándor szobrait, majd látogatást tett Vaszary Kolos ny. heregprimásnál és Lingl Valérián szentszéki ülnöknél. Délben egy órakor diszebed volt a község-házán, amelyen több lelkes szónoklatban éltették Darányit. Bedegi Gábor indítványára pedig táviratban üdvözölték Andrassy Gyula grófot, az alkotmány-párt vezérét. Délután fél négy órakor a választópolgárok nagy száma kísérete az állomásra, ahol lelkes bucsut mondtak a szeretett képviselőnek.

A balatoni vasuton utazott Darányi Nemesgulács állomásig, ahonnan kocsin ment Gyulakeszibe, hol Forster Elek pártelnök vendégszerető házában szállt meg. A vasut minden állomásán lobogó alatt fogadta a lakosság lelkes éljenzéssel.

Másnap, szeptember 29-én délelőtt 11 órakor a vidéki választópolgároktól kísérve érkezett Tapolczára és a városházánál szállt le, ahol Glazer Sándor fogadta, innen a tanácsterembe ment, ahol dacára a szorgos szüreti munkának és az aznap Gyulakesziben volt országos vásárnak, a nagyszámú egybegyűlt polgárok lelkes éljenzése fogadták, kiknek nevében Győri János községbíró üdvözölte, örömeinek adván kifejezést, hogy őt ismét körünkben láthatjuk, megköszönve egyúttal Önagyméltóságának az épülő tapolczai kórház javára juttatott adományát, mire Darányi megköszönve a szíves fogadtatást, jelzi, hogy látogatásának célját és beszámolóját a társaság alkalmával fogja kifejteni. Utána a jelen voltak mindegyikével szívesen beszélgetett, érdeklődően a város és a vidék ügyei iránt.

Délben egy órakor a Pannonia-szál-

loda nagytermében társaság volt, amelyen a helybeli választópolgárokon kívül sokan voltak a vidékről is.

Az első szónok Ley József prépost-plébános volt, ki magas szárnyalású klasszikus szép beszéddel üdvözölte Darányit, mire Önagyméltósága emelkedett szólásra, mindenekelőtt megköszönte Ley József prépostnak a szívélyes üdvözlő szavakat, azután pedig beszámolóját tartotta meg; az ő szokott finom, böcs és lebilincselő módján beszélgetett az alkotmány-pártról, megemlékezett azokról az okokról, melyek őt az Országos Alkotmány-pártba való belépésre és Andrassy Gyula zászlójához való csatlakozásra készítették, bejelenté belépését és kifejti annak programját.

Nem lévén politikai lap, csupán a beszéd kivonatos regisztrálására szorítkozhatunk.

Darányi beszámolójában foglalkozott a városok s faluk gazdasági helyzetével. Az ipart és mezőgazdaságot, ugymond, egyaránt védelemben kell részesíteni. Az alig tető alá hozott kiegyezést nem szabad megbolygatni. A legtöbb kedvezmény elvétel fogva a balkáni államoknak nem nyújthatunk olyan kedvezményeket, melyeket a versenyző államok szintén igénybe nem vehetnek és ez azt jelentené, hogy a saját mezőgazdasági termelésünket érzékenyen sújtanók, a vámvédelmi státusquót megbontanók anélkül, hogy ipari terén komoly eredményeket érhetnénk el. Már pedig a külpolitikai efemer sikerért feláldozni beltermelésünket és csődöt mondott borralvó-politikára visszatérni a legvégzetesebb dolog volna. Jellemezte a súlyos pénz- és hitelviszonyokat, melyen a kormány nem segített, pedig a Központi Hitelszövetkezet segítségével a kisiparosokat és kisgazdákat olcsó hitelforrásokhoz lehetne juttatni. Rátért ezután a választó-reformra s a kormány alkotmányértéseiére. A megyei bizalom-nyilvánításoknak nincs jelentőségük, mert a régi megyét minden érdeme dacára, siralomháza tették. Vajon kik elégedettek most az országban. Talán a gazdák, az iparosok, a kereskedők vagy az értelmiséghez tartozók. Azzal vigasztalja magát a munkapárt, hogy az alkotmány-párton kevesen vannak. Nem szölok arról, ugymond, hogy mily értékes és

— Jézusom, hiszen ez a Langsbach Frici. Honnan kerültél erre? És hogyan nézel te ki! Mint valami utonálló!

Két kérdő szembe tekintett és felismerte a leányban gyermekkori játszópajtását. A viszontlátás örömet azonban megkeserítette a szegény, hogy épen egy ismerőse tudta meg elsőnek, milyen rosszra fordult a sorsa és hogy neki, a fiatal, erős legénynek idegen ajtók előtt alamizsnaért kell könyörögnie.

A leány nem engedte, hogy befejezze a gondolatait.

— Nem volt szerencséd a vándoruton, te szegényke — mondta jóságosan. Ez könnyen megesik. Csak gyere be a konyhába. Nincsen itthon az uraság, majd találkozik reszedre egy-két falat.

A konyhában jó meleg volt. Mennyit tálaít elébe a leány! Ilyen jókat már régóta nem evett. Szemközt ültek egymással és elbeszélgettek az életük folyásáról. A leány már két évvel ezelőtt került el hazulról és így sokat mondhatott el neki a legény, aki csak néhány hónapja jött el onnan. A csengő újra bergett.

— Az uraság lesz — mondta a leány. — Csak maradj itt nyugodtan, azok nem jönnek ide. Majd később, ha a lakásban lesznek, kiengedlek. És ezt — fogjad egyelőre. Nem sok, de jó szívvvel adom. Majd ha újra lesz munkád és kereseted, akkor visszaküldöd,

nehogy azt mondhassák, hogy ajándékot fogadtál el tőlem.

Egy tallért nyomott a kezébe és kiment ajtót nyitni. Jól sejtette. Blauvitzék egy kis utazásról érkeztek haza. A leány lesegítette a felsőkabátokat és azután az urnó szobájába ment.

Negyedóra mulva a háziszolga elhozta a podgyászt. Akkor már nagy izgalomban voltak az urak. Éppen akkor vette észre Blauvitz ur, hogy hiányzik a pénztárcája. Három százmárkás bankó, négy arany és aprópénz volt benne. Biztosan tudta, hogy a kapu előtt még nála volt. Hiszen abból fizette a berkocsi kocsisát, aki hazavitte őket a vasuttól. Talán az őszi felöltő zsebében van. Ott sincs. Akkor csak künn vesztette el. Blauvitz ur is kereste a többiekkel együtt. Nem lehetett megtalálni a pénztárcát. Csak nem lopta el valaki...

Tolvaj lopódzott volna a házba?! Talány volt az egész dolog, megfejthetetlen talány.

Abban a pillanatban, amikor a háziszolga kijött a folyosóra, lépett ki Frigyes is a konyhából és inkább elcsodálkozott, mintsem megijedt, amikor egy erős ököl ránehezedett a vállára és egy dörgő hang ráordított:

— Ahá, még itt jár a gazfickó! Ugy is néz ki, mind aki elcsenhetette a pénzt. No fiacskám, elő azzal a pénztárcával és aztán a rendőrségre. Ilyen gazfickónak alaposan be kell füttyülni!

Frigyes azt se tudta, mit akarnak tőle. Hogy ő pénzt lopott? Csaknem elpityeredett ennek hallatára.

De a háziszolga durván megrázta.

— Allons, öregem. Csak ne izélj, ezzel nem imponálsz nekünk. Kicsoda vihette el a pénztárcát, ha nem te? Ott láttad a felöltőt az előszoba folyosón és kaptál a jó alkalmon. Kár, hogy rajtakaptalak, ugy-e? — mondta gunyos nevetéssel.

— Én nem loptam, — védekezett Frigyes. — Azt a három márkát, amely nálam van, attól a kisasszonytól kaptam, aki a konyhában van.

— Hahaha, kisasszony! Nagyszerű, de majd kiderül. Hát lesz, vagy nem lesz?!

A lármára kijött Blauvitz ur is.

— Megvan a tolvaj, gazember, nagyságos ur, — mondta a solga és előretolta a remegő Frigyeset. Tagadja ugyan, hogy ő lopta el a pénzt, de majd kitudódik, természetesen megmottozzuk!

És Frigyesnek tünie kellett, hogy minden zsebébe átmottozzák. A pénztárca nem került elő. Ezért végül engedték, hogy elmenjen, miután még elmondotta, hogyan került a házba és szavainak valóságát a cselédeány is igazolta.

Mély lélegzetet vett, mikor az őszi szél lehütötte forró homlokát és mint egy alvajáró ment végig a kerten, ki a kapun. Lopással vádolták őt, aki életében még egy gombostűt

hazafias új elemekkel gyarapodott pártunk; nem szólok arról, hogy az ellenzéki pártok mily hatályos szövetségben kívánunk velünk eljárni. Nem szólok arról sem, hogy pártkeretünkön kívül hányan tartanak szívben és lélekben velünk. De Andrassy pártalakításának hatalmas jelentősége abban van, hogy van a parlamentben a 67-es közjogi alapon egy új párt, mely nemcsak az alkotmányt minden csorbától megóvni, hanem a 67-es közjogi alapot is eredeti szellemében fentartani szándékozik. Amiért ellenfeleink aggódnak, annak az a magyarázata, hogy gróf Andrassy Gyula megtalálta a maga helyén és a maga idejében azt az igaz szót, amit milliók eddig is éreztek és ezért, ha valaki, úgy gróf Andrassy Gyula mondhatja ma magáról: „Longus post me ordo idem petentium.” Hosszu azoknak sorozata, kik ugyanazt követelik. Zsándárral és fegyverrel, csendet és rendet igen rövid időre lehet teremteni. De ez a csend temetői csend lesz. Ez nem életet és nem fejlődést, hanem enyészetet és pusztulást jelent. Az ily helyzetet a XX. században nem állhat fenn egyszerűen azért, mert az tartáhatatlan és lehetetlen. Azon reménytel és meggyőződéssel zárom szavaimat, hogy ha mindenki megteszi kötelességet: jobb napok derülnek a hazára!

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után báró Putheáni Géza az új párt vezérére mondott felköszöntőt és indítványára üdvözik Andrassyt és bejelentik az Országos Alkotmány-pártba történt belépést. Végül Magyar Miklós zalai ev. esperes a választókerület nevében üdvözölte Darányit, ugyancsak Darányit üdvözölte még Nedeczky Jenő földbirtokos is. Ebéd után megtekintette a kórházépítést. Látogatást tett Ley József prépost-plébánosnál, Fischer Gyula izz. hitközségi elnöknel, Glazer Sándornál, Karácsony Kálmán főszolgabirónál és Takács Jenő kir. közjegyzőnél. A délután öt és fél órakor induló vonattal visszautazott Budapestre.

A Pannonia-szállodában volt társaságában 82-en vettek részt, kik dicsérettel emlékeztek Oblatt vendéglős izletes ételéről és jó boráról.

sem tulajdonított el mástól. Igaz, a külseje csöppet sem volt bizalmat keltő. Es noha szabadon bocsátották, mégis azt képzelték róla, hogy gazember... Nem figyelt az utra, megbottlott és elvágódott, egyenesen bele az esőcsatornába. És ott, közvetlen mellette megpillantotta a pénztárcát. Mégis itt ejthette el Blauvitz ur és bizonyára menésközben félrelökte a lábával. A csatornába nem kereshette senki.

Megnézte a pénztárca tartalmát. Négyszáz marka volt benne. Neki ez most vagyont jelentett. De hiszen nem az övé. Megérdemelnék, hogy elvigye pénzüket. Miért bántak vele olyan rosszul, amikor meg sem érdemelte tőlük, szidták, elmondták csavargónak, gazembernek!... De nem, ne itéljek őt meg a ruhája után, lássák, hogy becsületes fiu, bármilyen égető szüksége volna most a pénzre, visszaviszi. Egy fillért sem vesz el belőle. De azt megkívánja, hogy bocsánatot kérjenek tőle. És büszkén fölemelt fővel ment vissza és becsöngetett újra a Margit nyaraló kapuján.

A háziszólga nyitott kaput.

Nevetve hallgatta végig a megtalálás kalandját, átvette a pénztárcát és csak ennyit mondott:

— Jól van, no. Ezt szépen kispekuláltad, barátocskám. De mi nem kutatunk tovább, elhisszük neked a mesét. Rendben van, majd elmondok az uraságnak....

Községi gyűlés.

Tapolca nagyközség képviselőtestülete, a múlt vasárnap, szeptember hó 28-án tartott gyűlésen elutasítja Borsos József, Varga József és leánya tapolczai illetőségét.

Bemutatja és felolvassa főjegyző a jóváhagyott községi határozatokat, nevezetesen a hivatalos órák megváltoztatása, Kovács Mihály féle ingatlan átírása, a hordójelzőhivatal segélyezése és a villanytelep átvétele és kibővítése ügyében kelt határozatokat, egyben jelenti, hogy a villanytelep ügyében kelt határozat ellen Takács István és társai kellő időben felebbezést adtak be. A határozatokat a képviselőtestület tudomásul veszi, a felebbezést pedig a vonatkozó iratokkal betérjeszti.

A kórházépítés ügyében vállalkozóval kötött szerződést felolvasás után jóváhagyólag elfogadja.

Elhatározza, hogy dr. Darányi Ignác kerületünk képviselőjét f. hó 29-én a szokásos figyelmes fogadtatásban részesíti, egyben felhasználja az alkalmat a kórház javára juttatott adomány megköszönésére.

Rokob Kálmán a községközi vendéglő bérlőjének kérelmére elhatározza, hogy a kért és saját költségén eszközözendő átalakításokról tervrajzot és költségvetést adjon be, a faszint lebontatja.

Megbizzza Vassermann Samú mérnököt a kövezetvámszedési jog elnyeréséhez szükséges térkép készítésével, 1200 koronáért.

Elhatározza, hogy a kőfejtő bérlőjétől, míg az ügy teljes befejezést nyer, a bérletet per útján is behajtja. A kántortartói lakásnál járda készítését elhatározza és a költségeket kiutalja.

Az iparkamara közgyűlése.

A soproni kereskedelmi és iparkamara a nyári szünet után kedden tartotta meg első közgyűlését, amelyen a beltagokon kívül kismartoni, csornai, szombathelyi, körmendi, zalaegerszegi, nagykanizsai és keszthelyi kültagok jelentek meg szép számmal.

Ullein József kamarai elnök a közgyűlés megnyitása után a részvét meleg szavaival emlékezett meg újnapi Elek Lipót nagykanizsai kültag elhunytáról. A közgyűlés az elhunytak nevét jegyzőkönyvben is megörökíti.

A megüresedett kültagi helyre sorrend szerint következő póttagként Blau Lajos nagykanizsai cognagyáros hivatott be, aki ezen a közgyűlésen már meg is jelent. Az elnök szíves szavakkal üdvözölte az új tagot.

A napirend tárgyai sorában első helyen állt a hazai ipar fejlesztéséről szóló törvény ügye. E törvény hatálya 1915. végén lejár; megújítására szükség van, mert iparunk fejlesztésének egyetlen hatékony eszköze. A kereskedelmi miniszter tehát arra hívja föl a kamarát, hogy a törvény hatása tekintetében szerzett tapasztalatokat, valamint az új törvény tekintetében fenforgó kívánalmakat gyűjtse össze, hogy a törvény újra szövegezése alkalmával mindazok tekintetbe vehetők legyenek.

A kamara a szükséges intézkedésekkel az elnökséget bizta meg.

Az üzleti záróról szóló törvény rendelkezéseinek a vidékre törvényhatósági és r. t.

városi szabályrendeletek alakjában való kiterjesztését a kereskedelmi miniszter kívánatosnak tartja és ezért fölkeri a kamarát, hogy ily irányban maga is működjen közre.

A kamara már érintkezésbe is lépett kerülete törvényhatóságaival és rendezett tanácsu városaival és a beérkező válaszokból örömmel állapította meg, hogy a kereskedelmi alkalmazottakra és a kereskedelmi és ipari munkaadókra egyformán fontos ügygyel mindenütt komolyan foglalkoznak és így a kamarának előreláthatólag már a közel jövőben alkalma fog nyílani az üzleti zárórát megállapító szabályrendeletek véleményezésére.

A kereskedelmi miniszter a bosnyák és hercegovinai iparosok és kereskedők magyar földön való kiképzését lehetővé kívánja tenni. E törekvésit igen megkönnyitné, ha a kamarák ösztöndíjak adományozásával mozdítanák elő a kitűzött cél elérését. A miniszter ily irányú fölhevására a kamara késznek nyilatkozott egy ipari és egy kereskedelmi ösztöndíjnak bosnyák, illetve hercegovinai ifju számára való rendszeresítését, amennyiben ez ifjak a soproni, szombathelyi, nagykanizsai, vagy zalaegerszegi felső kereskedelmi, illetve a szervezés alá kerülő soproni ipari szakiskolában, vagy pedig a kerület valamelyik kereskedő, vagy ipari cégénél nyernek majd kiképzést.

A vízvezeték-szerelőipar képesítéshez kötésének kérdése terjedős vitára adott alkalmat. Az iparszakosztály a képesítés mellett tett javaslatot, ezzel szemben Seemann Antal szombathelyi kültag a képesítés ellen foglalt állást. A vita a szakosztály javaslatának elfogadásával végződött.

Sopron szab. kir. város hirdetés-ügyi szabályrendeletet alkotott, mely a városnak a hirdetmények kifüggesztésére és terjesztésére kizárólagos jogot biztosít. A kereskedelmi miniszter az e szabályrendeletbe foglalt díj-szabásra vonatkozólag véleményt kér a kamarától. A kamara a város díj-szabását tulajdonságos drágának találta és ezért mérséklését föltétlenül szükségesnek véli.

Zala vármegye kéményseprő ipari szabályrendeletének módosításával az alsólendvai kéményseprő-kerületet kettéosztotta, a tapolczai járás két kerületéből pedig hármat alakított. A kereskedelmi miniszter fölhevására következtében a kamara az így módosított szabályrendeletet tárgyalás alá vonta és arra a meggyőződésre jutott, hogy a kerületek szaporítása nincs kellően megokolva. A tervezett intézkedés alapja ugyanis kéményszámlálás és ennek eredményéhez mért jövedelem-számlálás volt, de ezeket a műveleteket a közigazgatási hatóságok egyoldalúan és nem szakszerűen végezték, minélfogva elfogadható alapot sem nyerne a kerületek helyes megosztására. A kamara szükségesnek véli, hogy a szabályrendelet jóváhagyása előtt az érdekeltek kéményseprőmesterek bevonásával új kéményszámlálás hajtassék végre s ugyanily eljárással állapítsák meg a megosztásra kizemelt kerületek bruttó-jövedelme, üzemi-költsége s a kettő egybevételevel tisztajövedelme. Mindezek az adatok a megosztott kerületekre nézve is végrehajtandók, mert a kerület-megosztás tekintetében való intézkedéshez nemcsak a meglévő, hanem a jövőbeli kerületek jövedelmezőségi mérvének ismerete is szükséges.

Sopron vármegye szabályrendelete értelmében vasárnapon és ünnepnapon a fő istentiszteletek ideje alatt a korcsmák zárva tartandók. A vármegyében lévő korcsmárosok ezt az intézkedést üzleteikre rézve igen hátrányosnak találták és ezért a szabályrendelet megváltoztatása érdekében a kamara közbenjárásáért folyamodtak.

A korcsmárosok panasolta hátrányok nemcsak abban állnak, hogy üzleti forgalmukat a szabályrendelet megszorítja, hanem és főképp a szabályrendelet végrehajtása ellenőrzési módjában. Az ellenőrzés pl. a csendőrségnek is feladata, már pedig fölülte zaklató jellege van annak, midőn a csendőrség tart a korcsmában revíziót. Sopron vármegye határmenti fekvésénél fogva sűrű üzleti összeköttetésben áll Ausztriával, honnan igen sokan vasárnap és ünnepnapokon jönnek át magyarországi ügyfeleik látogatására. A találkozás az erre

alkalmas egyetlen helyen a korcsában törté- meg. De aránylag nagy a turistaforgalom is a vármegye nyugati járásaiban. Ez a forgalom is vasárnapokra és ünnepnapokra koncentrálódik. Könnyű tehát elképzelni, hogy a korcsmáknak így napokon hacsak előleges be- zárása is és e rendelkezés végrehajtásának a csendőrséggel való ellenőrzése a korcs- márosok üzletét károsan befolyásolja, holott a szabályrendelet intenciója kevésbé drasz- tikus eszközökkel is érvényesíthető volna.

A kamara ezért ily irányú javaslatot ter- jezst Sopron vármegye törvényhatósága elé.

A kamara ötven-filleres váltópénz forga- lombhozatalát óhajtja, vagyis csatlakozik a brünni kamara ily irányú mozgalmához. Ezzel szemben az öt-filleres váltópénz meghonosí- tását ellenzi, mert ez sok apró tömeg-cikk árának fölkerékítésére vezetne.

Az ipari és kereskedelmi szakiskolai tanu- lók részére megszavazott ösztöndíjak közül vármegyénkbeli tizenketten részesültek.

A Soproni Kereskedők Egyesületének a bosznia hercegovinai és dalmát házalók üzle- mei korlátozására irányuló törekvését a kamara kerülete elsőfokú iparhatóságaihoz intézendő körlevéllel támogatja.

A törvényhatósági ipartanács tagjaivá a következők választottak meg Sopron szab. kir. város ipartanácsában rendes tagok: Krausz Lajos, soproni posztgyártó, Dávid Lajos, soproni szabómester; póttagok: Spitzer József, soproni kereskedő, Peischl Ágost, soproni lakatosmester. Zala vármegye ipartanácsában rendes tagok: Gráner Géza, zalaegerszegi kereskedő, Kovács László, zalaegerszegi szabó- mester; póttagok: Klosovszky Ernő, zalaegerszegi szobafestő, Ján Ferenc, zala- egerszegi kereskedő.

A kamara 1914. évi költségvetését, vala- mint a kamarai alkalmazottak lakbér-nyugdíj- pótlékára vonatkozó javaslatot a közgyűlés változatlanul elfogadta.

Végül elhatározta a közgyűlés, hogy a Soproni Kereskedők Egyesületének a soproni gremiális kereskedőtanácsok városi tanin- tézetté való átalakítására irányuló törekvéseit támogatni fogja.

Utszélről...

Felelet a „Tapolczai Lapok“ szept. 28-i számában hasonló cím alatt megjelent cikkre.

Szörnyű rossz dolog lehet az a honfiai keserv, amely a szív kis kamrájában el nem fér, hanem más edényt keres, ahova felesle- gét elhelyezhesse. Ilyen túlaradt lehet annak a szíve is, aki, immár a második cikket írja meg rólunk, minket, monostorapátiakat keres ki arra, hogy a hazát veszélyben látó ke- serveit rólunk zenghesse el. Hát kérem tisz- telettel, vajjon nincs más tárgy, napról-napra, hétről-hétre csupán a mi ökreinket és lud- jainkat siratják?

Egy kérdést intézek a mélyen tisztelt cikk- író Úrhoz, akit én erre gyorsan gördülő fiakkereken (ilyen is van a világon?) sohasem láttam s úgy látta ő is a cikkben leirt állapo- tokat, mint én őt: „Látott-e már olyan köz- séget, ahol az emberek az istállótrágyát úgy eszik meg?“ Erre azért kérek feleletet, mert az a gazdaember, ha künn sem helyezheti el az istállótrágyáját, benn sem tarthatja, csakugyan kénytelen lenne azt megenni, más megoldást nem látok. Mert a közegészség- ügyi törvény csak azt kívánja, hogy a trágya ott, hol az emberek sokadalma, tömege él, felhalmozva ne legyen. De azt, hogy a falu- tól I kmnyire eső távolságban, ő ől széles csapáson, a fűre trágyáját le ne rakhassa, nem kívánja. Ezzel tehát, azt hiszem, egy- előre végeztünk.

Azon is sokat kesereg a mélyen tisztelt honfi, hogy a csordauton elhelyezett trágyák levéből a szarvasmarhák, ludak, libák, récék és a baromfiaknak itt el nem sorolható ósz- szes válfajai is inni merészelnék az arra járó

anti-trágyaléista közönség rettentő megbot- ránkőzésára. Hát ez már könyörgöm csak- ugyan égbekiáltó szörnyűség, hogy ugy mond- jam: kolosszálisan elrettentően, iszonytatóan nagyszerű!

Először is, olyan szarvasmarhát, amely trágyalevet ivott volna a legjobb kedvében is, nem láttam még soha, ezen tehát napi- rendre térhetünk. De iszonyatos fájdalommal zokog és Istenhez kiált segítségül a m. t. cikkíró ur a libák és egyéb baromfiak egész- ségi állapotának rettentő veszedelme fölött is, pedig azt már lehetne gondolnia, hogy a trágyalevet még a tapolczai, sőt még talán a gyenesdiási ludak és récék is megisszák. Talán a cikkíró ur azt kívánja, hogy a liba- őrzők kantáron vezessék a libákat és lege- léskor, mint a lovat, kinyűgözzék és minden gyerek vigyen a hátán egy putnyó Törley- pezsgőt, vagy a legrosszabb esetben malna- szörpöt s mindegyiknek egy-egy külön bögr- ét, fazekat, vagy mi a csudát, ne hogy azok valami módon egy pohárból találjanak inni?

Azután azon kesereg a cikkíró ur, hogy a Taliándörögd fele vezető uton kidült a kereszt s bár az közadakozásból épült, nem állította föl még senki. Hát talán én állit- tasam föl a saját pénzemen? Vagy én gyűjt- sek reá? A gyűjtés nem az előjáróság, ha- nem a hitközség kötelessége, de azokat nem mozgatja senki.

Nézzem csak meg a cikkíró ur más falu- kat is és hasonlítsa őket össze a monostor- apátikkal, bizvást mondhatom, hogy, — amennyire itt végre van hajtva a köztisztá- ságról szóló rendelet, — egyik legelső hely- len fogunk állani s lesz még módja keser- regni más község fölött jobban, mint Mo- nostorapáti fölött.

Monostorapáti, 1913. szept. 29.

Rohonczy Károly.
körtjegyző.

Megjegyzés. Végtelenül sajnáljuk, hogy teljesen mássa értette és magyarázta írásunkat, mely megbízható tudó- sítás nyomán íródott.

Sajnáljuk, hogy az egészből csak mindig azt ragadta ki és találta méltónak humorára, ami lényegtelenül ki- csiny, az egész szempontjából jelentéktelen.

Mindkét tudósításban magát a rendeletet helytelení- tették, mely a legnagyobb munkaidőben elrendelte az udvarokból a trágya kihordását, mielőtt termésünket a földünkre betakarítottuk, mielőtt azokra kihordhattuk volna*. Azt hisszük, hogy a rendeletet nem a t. Jegyző ur bocsátotta ki és a sorok értelme eléggé világos volt.

A végrehajtását pedig, hogy ut melle, árok partjára, mint a tudósítás írta, hordták a trágyát és hogy a sok esőzéstől az árkok megteltek trágyaléval, hogy ez egész- séges volna, még most sem hisszük.

No meg hogy a keresztet a t. Jegyző ur állítsa föl! Mi nem irtuk ezt! És nekünk nem is a kereszt fáj, mely letörtött, hanem a kereszt tövében — a trágya- domb.

Es abban, hogy Monostorapáti egyik legelső helyen áll a köztisztaság dolgában, t. Jegyző ur hivatott sorai után, nincs okunk kételkedni.

AZ ÚJ

Berson

minden sarkot
űt

BERSONMŰVEK BUDAPEST VII.

HIREK.

Öfelsége névnapja alkalmából tegnap reg- gel 8 órakor a tapolczai plébánia templom- ban istentisztelet volt, amelyen a helybeli iskolák tanulói kivül a főszolgabírói hiva- tal, a m. kir. posta, a máv. állomása és a rendőrség volt képviselve. A helybeli izr. imaházban is ez alkalommal isteni tisztelet volt.

Október 6. Holnap lesz a legszomorubb őszi nap, október 6. évi, évfordulója. Október hatodikán avatták martirokká a nemzet tizen- három dicső tábornokát, akiknek szomorú emlékét, fényes dicsőségét oly hamar elfeled- tük. Oly hamar feledünk...

Községi gyűlés lesz ma délelőtt 11 óra- kor Tapolczán a következő tárgyakban: 1. Illetőségek. 2. A hordójelző hiavatalnál elő- forduló hiány fedezése iránti határozat meg- változtatása. 3. A Kisapáti-ut kiépítési költ- ségeihez hozzájárulás. 4. Rokob Kálmán a községi vendéglő beröljételet kért átalakítás tervrajzának bemutatása. 5. A kőfejtő és iskoláztatás ügyében jelentések.

Törvényhatósági bizottsági tagok vá- lasztása. Zalavármegye alispánja f. hó 20-ikára, amennyiben pedig a választás ezen napon megtartható nem volna, úgy október hó 25-ik napjára tűzte ki azon bizottsági tagok hely- lenek betöltését, akiknek megbízatásuk a folyó év végén lejár. Tapolczán f. hó 20-án lesz a választás, amely reggel 9 órakor kez- dődik a városháza tanácstermében és vég- ződik délután 4 órakor. Akiknek megbízatá- suk lejárt, újból megválaszthatók. Tapolczá- ról Glazer Sándor, Horváth Jenő és Marton Rezső tagok megbízatása jár le. Választók azok, akik az országos képviselőválasztásra jogosultak.

Polgármester választás Nagykanizsán. Nagykanizsa város közeletet hetek óta kizá- rlag egy gondolat foglalkoztatja, a polgár- mester választás előkészületei. Legerősebb kilátásai vannak dr. Sabján Gyula főjegyző- nek, aki eddig is a polgármestert helyettesíti. Valóságos személyeskedéssé fajult a kortes- kedés. Az áldatlan harc alig válik a társada- lom javára csak személyes összeütközéseket eredményez, amely nemcsak a békés együt- lélet zavarja, hanem e fontos tisztség betöl- tésére sem mutat részrehajlatlan törekvést. A választás idejét még mindig nem állapi- tották meg.

A tapolczai áll. polgári iskolák gond- nokságának ülése. A helybeli polgári isko- lák ujonnan kinevezett gondnoksága szept. 27-én délután tartotta első ülését a polg. fiúiskola tanácstermében. A gyűlésen vala- mennyi tag megjelent. Ley József prépost, a gondnokság elnöke megnyitván az ülést, szívélyes hangon köszöntötte a gondnokság tagjait. Majd hálás szavakkal fordult Glazer Sándor alelnök felé, akinek oly nagy érde- mei vannak a polgári leányiskola megterem- tése és államosítása körül. Azután kijelen- tette, hogy a fiúiskola ügyeit ő fogja intézni, a leányiskolát érdeklő ügyekben pedig az alelnök fog intézkedni. Majd felszólította az új tagokat az eskü letételére. Ennek meg- történte után sorra került a tisztikar meg- alakulása. A megalakulás után dr. Fischer Gyula azt indítványozta, hogy a gondnok- ság fejezze ki jegyzőkönyvi köszönetét mind- azoknak, akik a leányiskola létesítése, fen- tartása körül fáradoztak. A gyűlés egyhan- gulag elfogadta az indítványt. Igazgatók je- lentései következtek azután. Előterjesztették a múlt tanévre vonatkozó számadásokat s jövő évre vonatkozó költségvetéseket, a tan- díjmentességért folyamodók kérvényeit stb. A tárgysorozat letárgyalása után az ülés véget ért.

A must cukrozásához szükséges kérvé- nyek kaphatók Löwy B. papirkereskedésben Tapolczán.

SZENTMARGITSZIGETI ÜDÍTŐVIZ.

A legkiválóbb szénsavval telített ásványvíz. Mint asz- tali víz nagyon kellemes, jó- hatású egészségpoló ital.

Főraktár:
Hoffmann Jakab Fia
ásványvíznagykereskedő,
KESZTHELY.

Az új állategészségügyi intézkedések. Október hó 1-én léptek életbe a földmivelésügyi kormány által elrendelt állategészségügyi intézkedések, melyekkel a régi rendszabályok hatályon kívül helyeztetek. Zalavármegye a múlt napokban adta ki a nagyterjedelmű rendeleteket, a nyomtatványminta mellékletével együtt. Az egyik rendelet a bejelentésre kötelezett összes állatbetegségekről, a másik rendelet a sertésvesztről, sertésbetegségekről szól. Közli az összes tudnivalókat, a hatósági teendőket, orvosi eljárást a legapróbb részletekre kiterjedő körülírással. Az újabb rendelkezések az állatforgalomra több szabadalmat nyújtanak, de óvintézkedéseiben sokkal szigorúbbak e rendeletek, mint a régié. A közegészségi érdek megóvása mellett a nemzetgazdasági kár elhárítására is tekintettel volt a kormány, nehogy a fölösleges zár alá helyezésekkel, korlátozásokkal a gazdaságak fölösleges károkat okozzon. Mind a két új rendelet gyakorlati értékkel bír, okos, kiválóan hasznos. Ezekkel megszűnnek a régi zavarok, kellemetlenségek, fölösleges károsodások.

Kolera Nagykanizsán. Hivatalosan megállapították, hogy Oszwald János napszámos Nagykanizsán kolerába halt el. A hatóság az eset után hatványozott mértékben ellenőrizte a megelőző intézkedések szigorú és pontos betartását.

A keszthelyi Hullám és Balaton vendéglőt nyilvános árlejtésen Antal Imre, mint legtöbbet ígérő, vette bérbe.

Magyarország helyzete. Deme Károly a kolozsvári állami polgári iskola igazgatója „Magyarország helyzete és az európai népek harca” címen könyvet írt, melyben hazánk politikai, tanügyi, gazdasági és számos egyéb társadalmi kérdésével foglalkozik, tehát azzal a helyzettel, melyben Magyarország jelenleg van, és azzal amelyet a jövőre meg kell teremtenünk, hogy a fenyegető veszedelmeket még idejekorán kikerülhessük, állami egységünket megvédhessük, azoknak a nagy átalakulásoknak idejére pedig, amelyek előtt Európa áll, a magyar királyságnak megfelelő súlyt és befolyást biztosítsunk. A könyv, melynek csinos vászonkötésben 3 K. az ára, Kolozsvárott a szerző kiadásban jelent meg.

A hű szolgálat jutalma. Buzás József aratógazda már 37 év óta szolgált becsületesen, hűen a veszprémi püspök Deáki pusztaján. A hosszú és becsületességgel megteremtett jutalmát bármely foglalkozásban, ezt nyerte el Buzás József is a szeptember hó 28-án Nyirádon lefolyt szép ünnepély alkalmával, amelyen Pintér Lajos deáki intéző, Farkas István sümegi főszolgabíró, Sárközy Viktor gazd. egyesületi titkár és Mihályi József gazd. felügyelő Sümegi Tivadar intézőn kívül az uradalom tisztikara és cselédsége továbbá nagy számu érdeklődő volt jelen. Az ünnepély a nyirádi templomban vette kezdetét, ahol Andalic Lajos esperesleányos mondott szép alkalmi beszédet, majd a templom előtti téren Sümegi Tivadar intézett beszédet az ünnepelthez és Farkas István főbíró átadta a földmivelésügyi miniszter 100 korona jutalmát és a díszoklevelet, amit Buzás József meghatva köszönt meg. Az ünnepély után Pintér Lajos deáki intéző vendégszerető házában ebéd volt. Bárha a hű szolgálat napjainkban is állandó lenne.

Új iskolák. Taliándörögdön új evang. iskola és tanítólak készült. Kapolcson az evang. iskola átalakított. Mindkét iskolát Magyar zalai esperes szeptember 14-én avatta fel ünnepélyesen s adta át rendeltetésének. A 18000 koronába került tanítólakot Horváth Nándor tapolczai építési vállalkozó építette.

„Mindent Tapolczának!” Ily cím alatt kesereg Keszthelyi Hírlap lapársunk a „Vasvármegye” mult hónapban megjelent következő hírére: „A rumi vicinálisnak a Balaton irányában való meghosszabbítása ügyében az előkészítő tanácskozások befejezéséhez közelednek. Beavatott helyről származó információk szerint a keszthelyi csatlakozás tervét elejtették és az előkészületek abban az irányban folynak, hogy az új vasut Tapolczánál kapcsolódik bele az államvasutakba. Az érdekeltség értekezletét október hó első napjaira hívja össze a vármegye alispánja Szombathelyre.” Mi erre csak azt mondhatjuk, hogy Tapolcza földrajzi fekvése inkább megfelel a rumi vonalnak a Balaton irányában leendő meghosszabbítására, mint Keszthely.

Táncvigalom. A Tapolczai Kath. Kör ma este saját helyiségében színelőadással egybekötött táncvigalmat rendez.

A Kereskedelmi és Iparkamara ösztöndíjai zalamegyeiek részére. Németh Zsigmond (illetőségi helye Kiszszentgrót) és Szendefi Árpád (Keszthely) keleti keresk. akadémiai hallgatók 400—400 K, Nováth Lajos (Nagykanizsa) és Sándor János (Tapolcza) bpesti felső ipariskolai tanulók 200—200 K, Csuba Sándor (Tapolcza) felső építő-ipariskolai tanuló 150 K, Kalmár Rezső (Szentantalfa) és Bauer Antal (Körmend) győri fa- és fémipari szakiskolai tanulók 200—200 K, Szabó Géza (Almás) bpesti iparművészeti isk. tanuló 200 K, Németh Lajos (Zalaszentmihály) és Oszkay István (Sümeg) pécsi fémipari szakiskolai tanulók 200, illetve 150 K, ifj. Brandhofer Antal (Nagykanizsa) Weihenstephani (München mellett) söripari szakiskolai tanuló 300 K.

Fáj a gyomra? Nincs étvágya? Nem tud aludni? Fáj a feje? Székrekedése van? Verszegény ön vagy családjában valaki? No hallja ezen a bajon könnyen lehet segíteni. Rendelje meg a Brádi-fele valódi gyomor-cseppeket és így olyan szerhez jut, amely e bajok bármelyikéből gyorsan és biztosan szabadítja meg önt. Egy üveg ára 90 fillér, kapható minden gyógyszerárban.

A csendőrség reformja. A csendőrség rövid idő mulva újításokat kap. Nagyváradon központi csendőriskola lesz. Októberben már megnyitják. Az iskola egész városrészt foglal le, mert nemcsak a legénység és az altisztikar oktatásához szükséges épületek, hanem csendőrkórház, csendőrinternátus és számos olyan egyéb intézmény lesz, az új iskola keretében, amely a csendőrség érdekeit és lehető legmagasabb nívóra fejlesztését szolgálják. Új ruhát is kap a csendőrség és pedig csukaszürke egyenruhával látják el. Több helyen már használják is, így a szombathelyi szárnyparancsnokság területén. A csendőrlétszámot is emelni fogják. Ezekon kívül még sok más reform is lesz, rövid idő mulva pedig megkapják még a mult évben megígért pótdíjat is, meg is érdemlik derék csendőreink, bárcsak többet kapnának, méltányos volna.

A helyiérdekű vasútak fuziója. A kereskedelemügyi miniszter most adta ki a dunántúli helyiérdekű vasútak egyesítési engedélyokiratát. Az engedélyokirat erejénél fogva, a Dunántúli Helyiérdekű Vasut Rt., mint a zalavölgyi és a körmend—muraszombati vasuti rt. jogutódja, kötelezettséget vállalt arra, hogy megépíti, illetve befejezésére juttatja a zalalövő—zalaegerszegi, továbbá a zalabér—sárvári, végül a sárvár—bükki—felsőszentlászló—községi vasutvonalat és ezeket, valamint a boba—jánosháza—sümegi, csaktornya—alsólendva—ukki vasutvonalakat, ezen utóbbinak törje—zalaszent-

gróti szárnyvonalát, továbbá a sümeg—tapolczai, pozsony—szombathelyi, balatonszentgyörgyi és a körmend—muraszombati már megépült vasutvonalakat, mint egységés helyiérdekű vasutat állandóan üzemben tartja. Az okirat 22. §-a elrendeli, hogy a dunántúli, zalavölgyi és a körmend—muraszombati helyiérdekű vasut részvénytársaság az okirat keltétől számított három hónap alatt az egyesületi, a részvénytársaság pedig alapszabályait megfelelően módosítani tartozik.

Mozi a Pannóniában valószínűleg már kedden szórakoztatni fogja változatos műsorával a közönséget.

A kolera elleni védekezések és a tisztátalanság. Igazán komikusan bosszantó, hogy a kolera elleni szigorú óvintézkedések és rendeletek mellett a tapolczai gyepmesternek csufolt alkalmazott a lelőtt kutyákat napokig temetetlenül heverteti, továbbá, hogy éppen ebben az időben a klozett tartalmát a város fölötti utra eresztik. Mire való itt az óvintézkedés, ha nyíltan láthatjuk a legbotrányosabb fertőző tanyákat. Ugy halljuk, hogy a kutyapécér nem akar engedelmessé válni; ki kell dobni és rendszeresített pecéri állást kell szervezni, akivel a község rendelkezhetik, mert ez az állapot így tűrhetetlen.

Tűz Tapolczán. Tóth István tapolczai lakosnak a Kinizsy-utcában lévő házában szeptember hó 30-án, délután 3 órakor, kigyulladt a szalmakazla és elégett tiz szekér szalma 160 korona értékben, ami biztosítva nem volt. A tüzet a károsult kis fia okozta, aki a szalmakazal tövében kukoricát akart sütni, amittől a szalma lángra lobbant. A gyors segély akadályozta meg a tűz továbbterjedését.

Hegyközségi gyűlések. Badacsony hegyközség a Hableány éttermében 1913. évi október hó 12-én délután 3 órakor tartja rendes őszi közgyűlést, mely közgyűlést ugyanazon nap d. u. 2 órakor választmányi ülés előz meg. — Kisörs hegyközség 1913. évi október hó 25-én délelőtt 10 órakor tartja őszi közgyűlést az iskola termében.

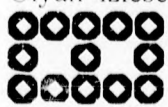
Szüret. Több helyen már a mult héten leszüreteltek, az általános szüret azonban csak a jövő héten lesz. Az eddig lefolyt szüretelések eredménye szomorú bizonyossága az igen gyenge szüreteknek. Habár a must minősége a tavalyinál sokkal jobb, de mennyiségre még a remélnél is kevesebb. A must árak még nem alakultak ki, adás-vétel a mult héten igen kevés történt.

A balatonfenéki hídva. A Keszthely és Balatonszentgyörgy között levő balatonfenéki hídva, amely Festetich Tasziló herceg tulajdona, Zalavármegyének meg kellett volna váltani. Zalamegye ma arról értesítette Somogyot, hogy a hídva fedezet hiányában nem hajlandó megváltani.

Hévíz fejlődése. Reischl Vencel, Hévíz fáradhatatlan tevékenységű bérlője és újjáalakítója, nagy lépéssel viszi ismét előre a gyógyfürdő fejlődését. Az egész Hévizet csatornázással és vízvezetékkel látja el. E célból közvetlenül a gyógyforrásból, mintegy 25 méter mélységből nyomtatja föl a 40 méter magas hegy tetején építendő víztartályokba a kristálytisza forrásvizet, ahonnan külön csöveken vezet be az összes épületek összes helyiségeibe a leűtött ivó- és mosdóvizet. A nagyszabású munkálatok már folyamatban vannak. A csöveket már felvezették a hegytetőre, ahol most assák a 20 méter hosszú, 10 méter széles és 2 méter mély víztartányt. Amíg az idő engedi, az idén folyton dolgoznak a művön, de a nagy munka csak a jövő év április végével fejeződik be, mellyel Reischl Vencel igazán ráteszi a koronát eddigi alkotásaira, mert Hévizet ez újabb áldozatával a modern fürdők sorába emeli.

KARDOS NAGYÁRUHÁZÁBAN TAPOLCZA, FŐTÉR.

Olyan izléses finom divatkülönlegességek vannak felhalmozva kostüm, pongyola és blouse kelmékből, női és leányka föltők, kész pongyola, blouse és szörme boa és karmantyúkból, amelyenek csak a legelső fővárosi cégeknél láthatók. Nagy mintagyűjtemény bel- és külföldi újdonságokból az úrhölgyek rendelkezésére áll. Teljes menyasszonyi kelengyék a legfinomabb kivitelben.

Légrádiak a Zrinyiek emlékéért. Légrad község nevében az ottani bíró és a jegyző tizenhárom kérvényt írtak, amelyeket a királyhoz, a trónörökshöz, a főrendiházhoz, a képviselőházhoz és az összes miniszteriumokhoz nyújtottak be. A légrádi kérvényükben a légrádi Zrinyi-szobor felállítására a szükséges összeg kiegészítését kérték. Légrad a Zrinyiek ősi fészke, végvára volt s a szoborral a légrádiak kegyeletüket akarják leróni dicső úraik iránt. A királyhoz és a trónörökshöz írott kérvényükben hivatkoznak a Zrinyi-család királyhűségére és fontos szolgálataira, amelyeket uralkodóiknak tettek.

Az új Balatonfüred. Balatonfüredről írják: A gyógyfürdő elnöksége Kéty Károly dr. báró elnökle mellett értekezletet tartott, a melyen a bevezetett munkák fogantatásának ellenőrzése, valamint a további fejlesztés halasztást nem tűrő munkálatait beszélték meg. Az értekezleten lefolyt eszmecsereben résztvettek Gallik Öszvald jószágkormányzó, Rigler Gusztáv dr. egyetemi tanár, a fürdő elnökségének ügyvezetője, Jelen Gyula dr. jogtanácsos, Vaszary Ernő fürdőigazgató, Schmid Ferenc dr. főorvos és több meghívott szakértő. Elhatározták, hogy a Grand-Hotel, százados-szállót átépítetik és az építkezést már a folyó év őszén meg is kezdik, hogy a Kisfaludy-vendéglőt mozgósínházzá alakítják át oly módon, hogy ebben az épületben egy kisebb színház is elhelyezhető legyen. Elhatározták, hogy a virág- és konyhakertészet fejlesztése érdekében nagyarányú beruházást tesznek. És miután a lefolyt nyáron több új szénsavas forrást tártak fel, megbízást adott az elnökség Hankó dr. egyetemi tanárnak, hogy a régi és az új források vizét analizálja. A fürdő lakosság részére a gyógyvíz ingyenes használatát újból biztosították és több fontos kérdés elintézése után elhatározták azt is, hogy a mindinkább élénkülő idegenforgalomra való tekintettel automobilgaraget is építtetnek.

Megnyílik a zalavölgyi vasút. A zalalövő—zalaegerszegi vasút végre valóra vált. Szeptember hó 25-en, 26-án indult az ugynevezett osztóvonat, mely a vasút üzeméhez tartozó összes személyzetet minden házi felszereléssel együtt rendeltetési helyére juttatta. Ez a közvetlen preludiuma a vasút üzembe helyezésének, mely eredetileg 29-ére volt tervezve, de közbejött akadályok miatt október 8-ára lett elhalasztva. A műtanrendőri bejárás október 7-én Zalalövön veszi kezdetet.

A legkritikusabb időpont a csecsemő életében az elválasztás. Ha az anya ez időpontban nem ismeri ki magát, a gyermek egész életén át megszenvedi azt. Vesse ezért mindenki emlékezetébe, hogy gyermekét az elválasztás pillanatától kezdve csakis a világ-hírű Phosphatina Falieres-el szabad táplálni, mert ettől a gyermek erőssé és egészségessé fejlődik és a fogzáson is könnyedén esik túl.

Arcképes igazolványok. Az államvasutak igazgatósága felhívja az érdekelteket, hogy féláru vasuti menetjegy váltására szóló arcképes évi igazolványaikat 1914-re való érvényesítés véget október 1-től kezdve legkésőbb december hó 31-ig hozzá (Budapest, VI. Andrássy-ut 73—75. sz.) terjesszék föl. Az érvényesítésért vagy új igazolványokért járó 2 korona díjat bélyegekből kell a kérvényre vagy a névjegyzékre ráragasztani. Pénzt vagy okirattélyeget nem fogadnak el.

Hajómenetrend a Balatonon. Október hó 1-től október hó 31-ig Balatonboglár—Révfülöp—Badacsony és vissza a következő hajómenetrend lesz. Balatonbogláról—Révfülőpre indul délben 12 óra 05 perckor és este 7 óra 15 perckor, Révfülőpről—Badacsonyba indul délben 12 óra 30 perckor. Badacsonyból—Révfülőpre indul délután 4 óra 30 perckor. Révfülőpről—Balatonboglárba indul reggel 9 óra 30 perckor és délután 5 óra 35 perckor.

Száj- és körömfájás. A szomszéd balatonfüredi járás Aszófő községében járványszerűen fellépett a ragadós száj- és körömfájás. A járási állatorvos megtette a szükséges óvintézkedéseket.

A. III. 425/13.

4.

Edikt!**Regine Freiin von Buschman geb. Roith.**

Am 26. Juni 1913 ist die nach Lesenczeistvánd Komitat Zala bei Tapolcza zuständige ungarische Staatsbürgerin Frau Regine Freiin von Buschman geb. Roith Gattin des gewesenen Güterdirektors Herrn Gotthard Freiherrn von Buschman, welcher in Wien, XVIII., Messerschmidtgasse Nr. 36 ständig wohnhaft war, in Maria Enzersdorf bei Wien mit Hinterlassung eines Testamentes de dato Pressburg, den 4. Dezember 1907 mit dem Tode abgegangen.

Gemäss § 137, 138 kaiserl. Pat. vom 9. August 1854, R. C. Bl. Nr. 208 werden alle Erben, Vermächtnisnehmer und Gläubiger, die österreichische Staatsbürger oder hierlands sich aufhaltende Fremde sind, aufgefordert, ihre Ansprüche an den Nachlass längstens bis 15. November 1913 beim gefertigten Gerichte anzuzeigen, widrigens der Nachlass ohne Rücksicht auf diese Ansprüche an die ausländische Behörde oder eine von dieser legitimierte Person ausgefolgt werden kann.

Zugleich werden gemäss § 140 kaiserl. Pat. vom 9. August 1854 R. G. Bl. Nr. 208 mit Rücksicht darauf, dass der hierlands befindliche Erbe um die Vornahme der Verlassenschaftsabhandlung durch die österreichische Gerichtsbehörde angesucht hat, die allfälligen auswärtigen Erben und Vermächtnisnehmer aufgefordert, ihre Ansprüche in der gleichen Frist anzuzeigen und bekanntzugeben, dass sie die Abtretung an die ausländische Behörde verlangen, widrigens, wenn letztere nicht selbst die Abtretung verlangt, die Abhandlung hierlands, und zwar mit den sich meldenden Erben allein gepflogen würde.

K. k. Bezirksgericht Währing, Abt. III.
Wien, am 15. September 1913.

Unleserliche Unterschrift.

6345/tkv. 1913. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a **Tapolczavidéki Gazdasági Takarékpénztár** végrehajthatónak Tolnai Imre és neje **Effenperger Viktória** lesenczetomaji lakos végrehajtást szenvedők elleni 100 kor. és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverés a tapolczai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság területén lévő: 1. a lesenczetomaji 721. sz. jtkvben Tolnai Imréné Effenperger Viktória nevében álló I. alatt felvett együttesen árverés alá bocsátandó a C. 2. a. bejegyzett holtigtartó hasznélvezeti jog feltétlen fenntartásával 820/b. hrsz. felsőmezői szántóra, 464. hrsz. iharmegyei szántóra, 538. hrsz. hosszurégi rétre, 607. hrsz. homoki rét és szántóra és 727. hrsz. tóti szántóra 304 kor., 2. a lesenczetomaji 484. sz. jtkvben 548. hrsz. hosszurégi rétből ugyanazt illető felerészre a C. 1. a. holtigtartó hasznélvezeti jog feltétlen fenntartásával 171 kor., 3. a lesenczetomaji 472. sz. jtkvben 1024. hrsz. lesenczetomaji pincés szőlőből Tolnai Imrét illető 3/4. részre 1060 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és erre határidőül **1913. évi október hó 27. napjának délelőtt 10 órája** Lesenczetomaj községéhezoz kitűzetik.

Az ingatlanok a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -ánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 20%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, esetleg a bíróságnál való előleges letételét hitelt érdemlőleg igazolni.

Az árverési feltételek alulírt telekkönyvi hatóságnál és Lesenczetomaj községhezozál betekintheők.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Tapolcza, 1913. augusztus hó 29. napján.

Papp, sk. kir. járásbíró.

A kiadvány hitelűl:

Ján, kir. telekkönyvvezető.

MILLIÓK
hasznájják

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás, görcs, számarköhögés ellen

Kaiser-féle Mell-Karamellák
a „3 Tenyevél”

6500 elismerő levél orvosoktól és magánosoktól!!!

Kiválóan kellemes, izletes bonbonok.
20 és 40 filléres csomagokban és 60 filléres dobozban kapható
Glazer Sándor gyógyszerárán.

TÉLI
menetrendek

kaphatók LÖWY B. könyvkereskedésében.

A Csányi László-utca
9. sz. alatt egy 2, esetleg 3 szobás udvari
lakás kiadó.

Tapolczavidéki Gazdasági Takarékpénztár Segélyszövetkezete TAPOLCZA.

MEGHIVÓ.

A TAPOLCZAVIDEKI GAZDASÁGI TAKARÉKPÉNZTÁR SEGÉLYSZÖVETKEZETE
1913. évi október hó 12-én délelőtt 11 órakor
a szövetkezet helyiségében

k ö z g y ü l é s t

tart, melyre a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívjuk

Tapolcza, 1913. október hó 4.

AZ IGAZGATÓSÁG.

TÁRGYSOROZAT:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két jelenlevő szövetkezeti tag kiküldése. 2. Az igazgatóság jelentése a feloszló II. évtársulatnak az alapszabályok értelmében leendő felszámolásaira vonatkozólag. 3. Ugyanerre vonatkozó felügyelő-bizottsági jelentés. 4. A feloszló osztályzat zárszámadásainak és a liqui-	dáció tételeinek bemutatása, a mérleg megállapítása és a felmentvény megadása érdemében hozandó határozatok. 5. A részletenként jelentkező hozadék megállapítása és a kifizetési időnek 1913. évi október hó 19-ére leendő meghatározása. 6. Esetleges indítványok tárgyalása az alapszabályok ide vonatkozó §-a értelmében.

A feloszló II. évtársulat zárszámadása.

Vagyon: Kötelezvények 213,375. Betét a Gazdasági Takarékpénztárnál 58,670-60. Hátralékos kamatok 2453-90. Összesen 274,499-50 K.

Teljesítés: Alakulási díj 1296. Heti törzsbetétek 245,920. Négy évi hozadék összege 27,283-50. Összesen 274,499-50 K.

A részletek száma 1296. A részlet hozadéka az alakulási díjjal együtt 22 korona 50 fillér.

Tapolcza, 1913. augusztus 31-én.

Merkly Antal
igazgató.

Marton Rezső
h. igazgató.

Kardos Ödön
könyvvezető.

Fenti számadást megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

Tapolcza, 1913. szeptember 27.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Sebestyén Gyula
felügy. biz. elnök.

Horváth Jenő
felügy. biz. tag.

Dr. Kaszás Károly
felügy. biz. tag.

Szigethy Ödön
felügy. biz. tag.

A feloszló évtársulatra vonatkozó számadások, jelentések a közgyűlést megelőző 8 nappal az intézet helyiségében megtekinthetők.

A felszámolásból eredő jutalékok folyó hó 19-én délelőtt 8 órától kezdve fizettetnek ki, azzal a figyelmeztetéssel, hogy a betéti könyvecske átadása a készpénz és egyéb értékek átvételének elismerésére szolgál.

A november hó 1-én alakítandó új VI. osztályzatra az előjegyzések már folyamatban vannak.

A BUDAPESTI ASZTALOS IPARTESTÜLET VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ
BUTORCSARNOK SZÖVETKEZET

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja,
Budapest, VIII. József-körút 28. (Békkocsis-
utca sarkán), Budapest, VIII. Üllői-ut 18. állandó

lakásberendezési
kiállítása

nyitva reggel 8 órától este 8 óráig. Belépti-díj nincsen.

VÉDJEGYES SZABADALMAZOTT BORTÖMLŐK.

Jótállást vállalunk, hogy bortömlőink meg nem keményed-
nek és szivacsossá nem lesznek.
Pincegazdászati cikkek. A legmodernebb asbest keret-
szűrők, szivattyúk és pincegazdászati gépek, Asbest szűrőgyapot.

STANDARD MŰSZAKI KERESK. R.-T.
EZELŐTT

Pick és Winterstein, Kuschnitzki és Grünhüt
és. és kir. udvari szállítók

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 21.

FIUME, WIEN, PRAG, ST. PETERSBURG.

A Sümegi-utcában levő 4
szobából és megfelelő mellék-
helyiségekből álló adómentes

HÁZAMAT
ELADOM,

esetleg szőlővel is elcserelem.

Horváth Jenő
főjegyző.

HIRDESSEN
A
TAPOLCZAI LAPOK-
BAN.

KOLLARIT-
BÖRLEMEZ KAUCSUK-KOMPOZI-
TÍÓVAL BEVONT
SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

UTÁNZATTÓL ÓVAKODJUNK!

KOLLARIT-
BÖRLEMEZ

kaucsuk-kompozícióval bevont ruga-
nyos, viharbiztos és időtálló, szagtalan
fedéllemez. A jelenkor legjobb
tetőfedéllemeze.

Végtelenül tartós!!! Régi zsinde-
tetők átfedé-
sére kiválóan alkalmas. — Sem mázolni,
sem mészlével bekenni nem kell!

Tapolczán kapható:
JUNG ADÁM

vaskereskedésében,
a Marton-féle fakereskedéssel szemben

mindennemű
MÜTRÁGYA

u. m. szuperfoszfát, káli,
thomassalak, kainit, stb.
korlátlan mennyiségben
kapható

LUSTIG JÓZSEF ÉS FIA

■ cégnél, TAPOLCZÁN. ■

HIRSCH JÓZSEF

hentesüzlete és füstölője
TAPOLCZA, főter.
Telefonszám 96.

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus,
füstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertéshus, elsőrendű
sertészsir-háj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg
felvágottak. :-:

Naponta saját készítésű
friss virsli, kalbász, párisi és
szafaládé. :-:

Legolesőbb napi árak!

Értesítés. ■■ Egy helybeli

cimbalom-tanító

mérsékelt díjazásért, úgy kottából, mint

kotta :
: nélkül **oktatást ad.**
alapos

Cím a kiadóhivatalban.

BRÁDY-féle
GYOMORCSEPPEK
ezelőtt Máriacelli cseppek

több mint 30 esztendő óta
úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek
minden háztartásban. — E cseppeknek
utólrhetetlenül jó hatása van emészté-
si zavaroknál, azután páratlan **gyo-**
morrontás, gyomorégés, székrekedés,
fej- és gyomorgörcsök, émelygés,
szédülés, hányás, álmatlanság, kólika,
vérszegénység, sápkór stb. ellen.
Kapható minden gyógyszerertárban. Egy
nagy üveg K. 1'60, kis üveget —90
fillér, 6 üveget K. 5'40, 3 nagy üve-
get K. 4'80 beküldése után küld franco

BRÁDY K. gyógyszerertára
a „Magyar Királyhoz“ BÉCS,
I. Fleischmarkt 2., Depot 3.
Ügyeljünk a védjegyre, amely a Máriacelli Szűz
Máriát ábrázolja, a vörös színű csomagolásra, s az
aláírásra, amely az oldalt levő kép másolata és uta-
sítsunk vissza minden utánzatot.